

"תפקידיו של רופא הרוח

בשים לב אל תנאי העם היהודי."

הכותרת מתוך ביטאון 'הרפואה', כרך ה', חרצ"ד, עמ' 282

כך זה התחיל: תעמולה ללשכת מדיניות הגזע הנאצית
הטקסט אומר: "אדם חולה-גנטית זה עולה לקהילה במשך חייו 60,000 ר"מ. חברי העם, זהו גם כספכם. קראו את "האומה החדשה", הפרסום החודשי של לשכת מדיניות הגזע של הנס"דפ".
בוסטר נאצי מהמחצית השנייה של שנות ה-30

2) קריאה ליישם בארץ את חוקי תורת השבחת הגזע הגרמנית בנוגע ל"חולי-רוח": חקיקה מפלה; איסור נישואין; עיקור ו/או 'המתת חסד'. שימו לב מי הם הפסיכיאטרים הגרמנים אותם מצטטים הפסיכיאטרים בארץ-ישראל כסמכות וכמודל לחיקוי.

– "תעודת בריאות לנשואים

בארצות הסקנדינביות התחילו לטפל בשאלה זו עוד בשנת 1865. הצעד הראשון היה חיקוק חוק האוסר את הנשואים לחולים במחלת הכפיה (אפילפסיה) אח"כ הרחיבו שם את האיסור גם על חולי רוח והדיוטים. גם בארצות הברית קבלו מדינות שונות את החוק הדורש תעודת בריאות מהעומדים לבוא בברית הנשואים. במדינות אחדות נדרשת מהחתן בדיקה רק ביחס למחלות מין ומהכלה - ביחס לשחפת ולמחלות רוח. אולי הגיע הזמן להעמיד על הפרק את השאלה החשובה הזאת גם בארץ?" [ה' חרצ"ב, 332]

– "מחלות רוח אצל עולים מאת קורט בלומנטל (חיפה)

עלי להדגיש את העובדה המצויה בכל הגירה, שיחד עם המוני העולים זורם לארץ מספר די גדול של הרפתקנים ופסיכופתים נטולי מעצורים, הנבדלים במשך הזמן מכל אותם אלמנטים המשתרשים בארץ באופן יסודי. תפקידם של משרדי העליה הוא לעכב את עלית הפסיכופתים ונגועי הסכיזופרניה. בשטח זה לא נעשה עדיין כל מה שצריך היה להיעשות". [י"ג, חרצ"ו, 257-8]

קורט בלומנטל

– "בריאות הציבור/הערות למאמרו של היילפרין: "מחלות הרוח בין היהודים בארץ ישראל" מאת אריה קוצ'ינסקי, תל אביב

כל ספירה רשמית - ובתור כזו יש לחשוב גם את הספירה של היילפרין - מצטמצמת בקביעת המספר של חולי הרוח באוכלוסיה למועד ידוע. במפקד כזה צפונים בהכרח מקורות משגה מרובים. ספירה כזאת אינה מוסרת אף כל ידיעות אימתיות הופיעה מחלת הרוח בפעם הראשונה ומתי בפעם החוזרת. כל אותם הפסיכופתים הנמנים לפי סגולותיהם בין הפושעים המתאבדים, ושאר זרי החברה, נמצאים בלתי נכללים. אם ברצוננו להשיג חומר מייצג שיש לסמוך עליו, עלינו לנסות ולקבל

אריה קוצ'ינסקי

לארץ את עקרונות תורת השבחת הגזע הגרמנית. כפי שנראה בהמשך שימש ביטאון 'הרפואה' קול קורא עקבי וחד-משמעי ליישום וקידום עקרונות תורת השבחת הגזע הגרמנית בארץ-ישראל, ככל שהדבר נוגע ל"חולי-רוח". באופן צפוי מגמה זו קבלה ביטוי החל משנות השלושים עם הגיבוי החוקי והשלטוני שניתן למימוש הרעיונות הגזעניים בקרב קהילת הרופאים והמדענים הגרמנית ולא נפסקה לחלוטין, גם לאחר 1939. עיון ברשימת כותרות המאמרים שפורסמו ב'הרפואה' - מיסודו עד שנת 1931 מגלה כי פורסם במסגרתם רק מאמר אחד על פסיכיאטריה וכי אין בהם כל מאמר המקדם דעות ותפיסות גזעניות [ה' חרצ"א, 5], אך דיווח משנת 1938 על 50 חוברות 'הרפואה' שהופיעו משנת 1920 עד 1935 מציין כי הופיעו בהם 13 מאמרים על "עצבים ורוח" [ט', חרצ"ה, 303].

במאמרים הפסיכיאטריים ב'הרפואה' יכלו הרופאים היהודיים לקדם בגלוי את הפן שולל זכויות-האדם של תורת השבחת הגזע. נחלק את המאמרים הפסיכיאטריים לסוגים הבאים:

1) דיווח על תקנות ופעולות של המערכת הפסיכיאטרית והשלטונית בגרמניה ובאזור התרבות הגרמנית בנוגע ל"חולי-רוח". שימו לב כי המדווח במאמרים ב'הרפואה' בצורה חסרת כל בקורת וללא מילת גיבוי או מחאה, עונה להגדרת "פשע כלפי האנושות" לפי 'חוק לעשיית דין בנאצים ובעוזריהם, התש"ו-1950'.

– "ספרות רפואית/הפסקת הריון לפי הוראות פסיכיאטריות/ק. ברונר

Conrad Bruner, Helv. Med. Acta, Apr. 1937

המחבר דורש הפסקת הריון לא רק במקרה שלהריון וללידה יש השפעה מזיקה ומסוכנת על בריאותה הגופנית של האשה אלא גם בכל מקרה שהשפעה זו יכולה להיות מזיקה או מסוכנת למצבה הפסיכי. נשים הבאות בחשבון [להפלה כפויה, ג.ל.]: א) נשים פחות או יותר פסיכופתיות בעלות תורשה פסיכופתית, המחזיקות אמנם את השינוי משקל הרוחני שלהן לפני ההריון אבל הן מושפעות על ידו באופן דפרסיבי קשה עד לידי סכנת איבוד לדעת. ב) סכיזופרניות, בזמן שיש סכנה כי מחלתן תתגבר ותגיע לדרגה יותר קשה. ג) אפילפסיות. ד) מתנוונות. המחבר הוציא לפועל במשך השנים 1928-1934 במחלקת הנשים שבבית החולים המחוזי שבונירטור 73 הפסקות הריון, מהן השתייכו 46 הרות

לסוג א', 12-לסוג ב". [י"ג, חרצ"ו, 167]